

**РЕЗУЛЬТАТИ ОНЛАЙН-ОПИТУВАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ А.С.МАКАРЕНКА
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ,
ЗУМОВЛЕНОГО ПОШИРЕННЯМ ПАНДЕМІЇ COVID-19
ТА ВОЄННИМ СТАНОМ**

Опитування, проведене у II півріччі 2021-2022 навчального року серед здобувачів вищої освіти (I (бакалаврського) та II (магістерського) рівнів освіти) щодо організації дистанційного навчання, зумовленого поширенням пандемії Covid-19 та у зв'язку із воєнним станом.

Кількість респондентів – 198 (здобувачі вищої освіти усіх навчально-наукових інститутів/факультетів Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка). Зокрема, навчально-науковий інститут педагогіки і психології – 62 (31,3 %), навчально-науковий інститут фізичної культури – 35 (17,7 %), факультет іноземної та слов'янської філології (іноземні мови) – 39 (19,7 %), природничо-географічний факультет – 30 (15,2 %), навчально-науковий інститут культури і мистецтв – 12 (6,1 %), навчально-науковий інститут історії, права і міжнародних відносин – 15 (7,5 %), фізико-математичний факультет – 5 (2,5 %).

Термін проведення з 23 травня по 06 червня 2022 року.

Анкета містить 14 запитань (11 «закритої» та 3 «відкритої» форми). Опитування проведене дистанційно в Google-Forms. Інформація про проведення та результати опитування розміщена на сторінці «Якість освіти» сайту Університету.

Аналіз анкет студентів щодо організації дистанційного навчання у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка дав змогу встановити, що 96 % викладачів забезпечили викладання курсів у дистанційному форматі, 92,4 % викладачів дотримуються розкладу занять в онлайн-режимі.

89,9 % відсотків респондентів вказують на те, що платформа Мудл зручна у користуванні.

Здобувачі вищої освіти навчаються 4-6 годин на день (47 %), більше 6 годин на день (25,3 %), 1-3 години на день (24,7 %), а також у залежності від навантаження, що дає можливість ефективного таймменеджменту.

Консультативно-методичні вказівки до лабораторних занять та практичні заняття здійснюються в основному за допомогою месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.) (83,8 %), віртуальних освітніх середовищ (Moodle, Google Classroom та ін.) (82,3 %) та комунікаційних технологій (Zoom, Skype, Meet, Hangouts тощо) (73,7 %), а також через електронну пошту (34,8 %), за допомогою консультацій по телефону (28,6 %), на сайті кафедри/закладу (8,6 %). Однак, 0,5 % опитаних зазначили, що не отримують консультативно-методичну допомогу, що пов'язуємо з відсутністю доступу до технічних можливостей або низькою мотивацією до дистанційного навчання.

У своїй більшості респонденти зазначили, що виклад лекційного матеріалу здійснюється через відеозв'язок (91,4 %) або шляхом надсилання лекційних конспектів (81,3 %), крім того, через електронні кабінети ЗВО (20,7 %) та через аудіо-, відеозапис (9,6 %).

70,8 % респондентів зазначили, що поточний контроль знань здійснюється через відеозв'язок (82,3 %) та онлайн-тестування (Moodle, Google forms, інше) (62, 1%) шляхом надсилання виконаних завдань через електронну пошту (39,4 %).

83,3 % респондентів, зазначили, що хотіли б застосовувати елементи дистанційного навчання й надалі. Більше 50 % опитаних зазначили, що користувалися послугами репозитарію під час дистанційного навчання.

Серед переваг дистанційного навчання здобувачі вищої освіти відзначають: *«Економія часу», «Зручність», «Безпека», «Більше вільного часу», «Гнучкий графік», «Комфортне середовище для студентів та викладачів», «Можливість зосередитись на предметах, які дійсно потрібні», «Можна навчатися незалежно від свого місця перебування», «Є більше часу на виконання завдань», «Більше часу приділяється самоосвіті», «Більше часу проводити із сім'єю», «Можливість навчатися у будь-який час та в будь-якому місці, доступність навчальних матеріалів, мобільність», «Зручно, економно, безпечно, в кожного є шанс отримати оцінку, тому що кожен виконує завдання», «Набагато легше навчатись, вдома зручніше, не потрібно їздити кожен день до університету. Під час дистанційного навчання в мене стало більше часу на навчання та гарні результати», «Можна зробити завдання наперед, вільний час, конспекти можна*

переписати з Moodle», «Доступ до онлайн-джерел. Використання навчальних презентацій», «Можливість навчатися у будь-якій час, навчання у своєму темпі, доступність навчальних матеріалів, мобільність», «Ми на зв'язку з викладачем 24/7, опанування нових програм для забезпечення ефективного навчання онлайн», «Швидкий доступ до різноманітних навчальних матеріалів, які наявні виключно в електронному вигляді; зручність демонстрації презентацій; відсутність необхідності постійно друкувати допоміжні навчальні матеріали, домашні завдання; надання викладачами готових конспектів лекцій», «Навчання з будь-якого куточку країни/світу», «Можливість навчатися у важкі для країни часи та не зупиняти навчальний процес», «Можна працювати і навчатися», «Зручність, нові електронні методи навчання, вивчення нових сайтів та додатків для навчання».

Серед труднощів дистанційного навчання респонденти відзначили: «Проблеми з інтернетом», «Важко самоорганізуватися», «Однотимове навантаження від всіх викладачів», «Недостатньо живого спілкування, складніше вчити матеріал, недостатньо практики», «Не було ніяких труднощів», «Не завжди є можливість виходити онлайн», «Іноді не вистачає інформації, яку б я міг отримати в університеті, також не зовсім комфортно вивчати ігрові види спорту через електронні завдання. Набагато практичніше та комфортніше робити це в ігровому залі», «Об'єм робіт збільшився, не вистачає часу для виконання автоматизованого тесту», «Багато часу треба проводити за комп'ютером», «Велике навантаження. Деякі викладачі не зменшили кількість завдань, відповідно до сьогоденних реалій», «Під час дистанційного навчання в мене не виникало ніяких труднощів», «На період війни я залишилась без ноутбуку, через телефон працюю, дуже важко, деякі викладачі не хочуть йти на поступки», «Депресія», «Завдання, які потребують великої кількості часу», «Погіршення зору», «Тривога, часте відключення електроенергії», «Деякі викладачі не хочуть витратити час на пояснення матеріалу / висилання завдань у форматі, який можна прочитати. Не заповнюють журнал / не перевіряють роботи вчасно», «Здоров'я (від пристроїв постійно болить голова), іноді дуже важко бути сконцентрованим під час навчання, бо обов'язково знаходяться речі, які можуть тебе відволікати, немає такого чіткого контролю, як в аудиторіях», «Немає спілкування з групою», «Неадаптованість деяких викладачів до такого типу навчання», «Важче засвоюється матеріал, немає практики», «З пошуком джерел та інформації», «Переїзд до іншої країни, відсутність часу на навчання».

Для вирішення поточних незручностей, які виникають під час дистанційного навчання респонденти пропонують: *«Працювати над собою», «Вийти на очне навчання», «Наразі ситуація критична в країні, тому не маю варіантів вирішення», «Чекати на перемогу наших ЗСУ», «В деяких телефонах Zoom чомусь не працює, раджу тоді перейти на платформу Google Meet», «На жаль, на даний момент їх не вирішити із за обставин в Україні, але університет робить усе, щоб навчання за таких складних умов продовжувалося та було цікавим», «Надання більше часу для виконання робіт», «Хотілось, щоб викладачі розуміли ситуацію в такий непростий час та давали можливість перездати\доздати матеріал, прикріпити його на Moodle», «Збільшити часові проміжки для онлайн-тестів. Взагалі викладачі ставляться з розумінням до ситуації. Дистанційка дає можливість навіть швидше за програму виконати завдання, але не завжди отримати коментарі до роботи», «Зменшити об'єм навчального навантаження», «При нестабільному інтернет-зв'язку дозволити надсилати роботи викладачу окремо», «Можна застосовувати додатки для перевірки знань, як Kahoot, аби студент зміг сконцентрувати свою увагу, проводити якісь тренінги чи засідання для гарного засвоєння матеріалу», «Перейти на змішану форму навчання», «На кожну дисципліну встановити допустимий ліміт завдань на одне практичне/лабораторне. Можливо, залучати до роботи з групою різними груповими завданнями», «Записи лекцій у вільному доступі», «Більше рухатися, займатися спортом, робити перерви, намагатися зустрічатися з одногрупниками поза заняттями», «Звертатися за консультацією до викладачів, отримувати неформальну освіту, вивчати методи якісної та безпечної роботи онлайн».*

Аналіз анкет здобувачів вищої освіти щодо організації дистанційного навчання у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка дав змогу встановити, що онлайн-викладання в університеті розпочалося вчасно, викладачі дотримуються запланованого розкладу занять; лекційні, практичні, консультативні заняття здійснюються через платформу Moodle та різноманітні доступні комунікаційні технології: Zoom, Skype, Meet, Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp, Discord. Оцінювання результатів навчання здійснюються вчасно.

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

- 1) викладачам адаптувати навчальні програми з урахуванням особливостей дистанційного навчання та нестабільним інтернет-зв'язком, спричиненим воєнним станом: урізноманітнити/ зменшити/ змінити кількість завдань для семінарських робіт та самостійного опрацювання;
- 2) продовжувати наповнювати відеолекційний фонд на платформі Мудл;

- 3) наповнювати репозитарій університету науково-методичними матеріалами викладачів;
- 4) оновити список рекомендованих джерел до робочих програм (із використанням електронних покликань).

В.о. керівника Центру забезпечення
якості вищої освіти

Вербицька В.С.

Фахівець Центру забезпечення
якості вищої освіти

Горбатенко І.С.